

108-132
III. évfolyam, 108. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - - 3 korona
Egyes szám ára - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1907. =
okt. 3. csütörtök,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Széchenyi-utca 6. sz.,
ahová a lapot érdeklő mindenféle
megkeresés intézendő. Ilyen meg-
kereséseket lapunk nyomdája is
elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Városi közgyűlés.

Megszavazták a költségvetést.

Ujvidék város törvényhatósági bizottsága, Balla Aladár dr. főispán elnöklése alatt csütörtökön délután 4 órától kezdve este 7 óráig tartott közgyűlésében teljesen letárgyalta s több módosítással megszavazta a város jövő esztendői költségvetését.

A jelentős közgyűlésen a városi tisztviselőknél kivül csupán a polgári párthoz tartozó bizottsági tagok voltak jelen, ami élénk feltűnést keltett, mert mikor a város egy teljes évi háztartásának s közigazgatási és fejlesztési politikájának megállapításáról van szó, legalább is illő volna, hogy mindazon bizottsági tagok, akiket valamely nagy esemény nem kényszerít az elmaradásra, jelen legyenek az ily közgyűlésen. Hogy pedig ily nagy esemény nem tarthatta távol a közgyűléstől a polgári párthoz nem tartozó bizottsági tagokat, vagy legalább is valamennyit, az kétségtelen.

A jelen volt polgári párti bizottsági tagok, Balla Aladár dr. főispánnal együtt, kinek minden tételnél volt valami helyénvaló megjegyzése, behatóan megvitatták a költségvetésnek vitát igényelő tételeit. Különösen kiváltak e tekintetben Wimmer Károly, Bozszenik Béla, Kubinyi Károly dr., Pekló Béla, Bradvarovics Koszta és Virág István törvényhatósági bizottsági tagok.

Ez alkalommal azonban azt tapasztaltuk, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok sok esetben jobban ismerik a város dolgait, mint a város egynémely tisztviselői. Egyáltalában e közgyűlésen a városi tisztviselők némelyike oly készületlenül jött el, hogy a felszólaló bizottsági tagoknak akárhány felvetett kérdésére csak himeltek-hámoltak, s még csak tájékoztató választ sem tudtak adni.

Különösen feltűnő volt ez a készületlenség s a város ügyeiben való tájékozatlanság éppen a költségvetést előadó Náray Talamér főszámvevőnél. A főszámvevő ezen magatartása többször oly kínos helyzetet teremtett, hogy mikor a főispán a közgyűlést egy alkalommal 10 perczre felfüggesztette, több tekintélyes bizottsági tag abbéli óhajlásának adott hangos kifejezést, hogy a főszámvevőt az 1909 évi költségvetés tárgyalásakor már nem szeretnék a város főszámvevői székében látni.

A városi tisztviselőknél a közgyűlésen tanúsított ezen készületlensége Balla Aladár dr. főispánt is arra indította, hogy a tisztviselőket kötelességeiknek lelkiismeretesebb teljesítésére figyelmeztesse.

A költségvetési tervezetet a közgyűlés következőképpen módosította:

A szükségletek előirányzatánál törölte a bizottság az új írógépek beszerzésére felvett 2200 K-t, mert felesleges; törölt továbbá a bérkocsi és bizottsági fuvarokból 1800 K-t; a város kövezésére felvett összegből 6000 K-t; a töltések fentartásánál 2000 K-t; a vizek elárkolásánál 4000 K-t, mert az előirányzott összegeket túlmagasnak találta.

Az utcák tisztítására felvett 36700 K. tételénél nagy vita indult meg afölött, hogy szerezzen-e be a város új seprőgépeket. A tanács ezelőre 3000 K-t kért. A bizottság a 3000 K-t szótöbbséggel megszavazta, de azt is kimondotta, hogy az utcák tisztítására meglévő mai munkaerőt és eszközöket jobban kihasználják.

Az ovodáknál törölnék az épületek fentartásánál 400 K-t, mert felesleges s a dajka fizetését 400 K-ra helyesbítették.

Az adósságtörlesztés és kamatok tételénél törölték az 1 milliós kölcsön 52300 koronás törlesztési részletét, mert kétséges, hogy lesz-e ebből a kölcsönből a jövő évben valami, s ehelyett bevettek a jövő évben teljesíteni szándékoztak építkezések végett felveendő kölcsön törlesztése és kamatai címén 26150 K-t.

A rendőrlégénység tételénél Bozszenik Béla indítványára kimondja a közgyűlés, hogy a város ezentúl csak hazai biztosítási társaságokkal köt élet- és tűzkárbiztosítási ügyleteket.

A próbafurásokra felvett 12000 K-t a közgyűlés törli, mert felesleges; egyszersmind a múltban történt próbafurások dolgainak megvizsgálása végett bizottságot küld ki, melynek Szalay Lajos polgármester elnöklése alatt tagjai: Endre Antal, Pekló Béla, Bradvarovics Koszta és a városnak kinevezendő új mérnökei.

Az ismertetett módosításokkal az előirányzat szükségletének főösszege 1.102.875 K. 70 f. Következett a fedezet előirányzatának tárgyalása.

Ez alkalommal csupán a javadalmak tételénél volt nevezetes vita, amelynek folyómányként megállapította a közgyűlés, hogy a javadalmaknak házi kezelése, mely 1908. január 1-től kezdődik, 24000 K-val többet fog jövedelmezni annál, amit az eddigi bérleti rendszer jövedelmezett.

A javadalmi bevételeknél törölte a közgyűlés a vasúton, gőz- és uszályhajón érkező árúk utáni kövezetvám címén beállított 30.000 K-t, mert a vonatkozó szabályrendelet még nincs meghozva s a cselekvő tőkék kamatait helyesbítette 5250 K-ra.

Ekként az előirányzat fedezetének végösszege: 821867 K. 21 f., vagyis hiányként 281008 K. mutatkozik, melyet a 435000 K-t tevő állami adóra kivetendő 65%-os városi pótdadóval fogunk fedezni.

Eszerint a jövő évben már nem 72% lesz a városi pótdadó, amennyi most, ami mindenestre Balla Aladár dr. főispán helyes ve-

zetésének s a polgári párt okos és gazdaságos politikájának a gyümölcse.

A közgyűlés végén Balla Aladár dr. főispán köszönetet mondott a polgári pártnak azon elismerésreméltó buzgóságaért, amelyet a város ügyeinek gondozása körül tanúsít s egyszersmind azon reményét fejezi ki, hogy ha az új kövezetvám intézményét sikerül behozni, a már most is leszállított városi pótdadó 58%-ra is leszállítható lesz.

A bizottsági tagok a főispán folytonos éljenzése mellett osztottak szét.

Védekezés a drágaság ellen.

A kormány vezeti az akciózt.

Jóformán egyébről sem beszélnek ma, mint a drágaságról, a megélhetési viszonyok rosszságáról, a nagy gazdasági feszültségről, a fenyegető veszedelemről és az ebből keletkező nagy hajokról.

És aki komolyan figyeli az eseményeket és vizsgálja azoknak egymással való mikénti összefüggését: nem zárkozhatik el annak a megismerése elől, hogy ez a probléma a mi politikai és gazdasági életünk legfontosabb kérdése, amelynek megoldásától függ társadalmi és gazdasági haladásunk jövő képe.

Mert a megélhetési feltételek egy bizonyos minimumáról senki sem képes lemondani és a lakás és a legszükségesebb élelmicikkek megszerzése az élet elengedhetetlen feltétele. Csak-hogy az éppen a legválságosabb körülmény, hogy ezuttal az igazi és a legnélkülözhetlenebb szükségleti cikkek azok, amelyeknek ára rohamosan emelkedik és hiába takarékoskodnak valaki, az életfentartás minimális mennyiségeit még a legjobb gazda se tudja megszorítani.

A fogyasztók nem tudnak védekezni. Szervezetük, ami a segítség egyetlen fegyvere volna, nincs. A hatóság sokszor jóakarattal lép közbe, de nem tudja jól megfogni a kérdést. Néhol pedig még a jóakarát is hiányzik.

Most a kormány lépett akcióba. Wekerle miniszterelnök a törvényhatóságok fejeihez rendeletet intézett, adatokat kérve tőlük az általános drágulás okairól. Később ankétet is fog tartani és hajlandóságát jelenti ki, hogy valami konkrét módon is segítsen a megszorult emberiségben.

A miniszterelnöknek városunk polgármesteréhez intézett rendelete a következő:

„Az életszükségletek kielégítésére szolgáló cikkek árának az utóbbi évek során folyton növekedő emelkedése, egyes ipari cikkeknek, de különösen az élelmicikkeknek rohamos drágulása a megélhetési viszonyokat annyira súlyosította, hogy a társadalom széles rétegeiben, főleg pedig a kisebb vagyonnal bíró osztályoknál az elsőrendű szükségletek rendes kielégítését is megnehezíti.

Azon a hatáson kívül, melyet az európa-szerte tapasztalható áremelkedés mi reánk is gyakorol, a drágulás indokai kétségenkívül oly termelési, belforgalmi, helyi, piaci és egyéb viszonyokban gyökereznek, amelynek megszüntetése vagy legalább enyhítése módunkban áll. Az ezekben rejlő bajok orvoslására annyival nagyobb súlyt kell fektetnünk, mert a kereseti források feltárásában, a munka díjazásában alig leszünk képesek más, gazdasági viszonyaik

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSNÖK. Leg-
nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti cikkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

A „Határőr”

hirdetnivalók közlésére jutányosan vállalkozik.
részére hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal vagy a lap
nyomdája.
hirdetést szerzőket magas jutalékkal díjaz.

fejlettségében előhaladottabb államokkal lépést tartani s így a megélhetési viszonyok lehető olcsóbbá tételében kell gazdasági fejlődésünk feltételeit keresnünk.

A kérdés sikeres megoldása részint helyhatósági intézkedéseket s a *helyhatóságok* rendszeres, állandó és éber gondoskodását igényli, részint pedig oly intézkedéseket tesz szükségessé, amelyek a helyhatóságok jogkörét meghaladva, a *kormány s a törvényhozás* tevékenységének körébe tartoznak.

A helyhatóságok tevékenységének rendszeres irányítását külön intézkedésnek tartva fenn, ezuttal azokra a teendőkre nézve kívánom Tekintetességed közreműködését igénybe venni, amelyek a kormány és törvényhozás részéről teendő intézkedések körét érintik.

A kormány a megélhetési viszonyok könnyítésének kérdését tanulmány tárgyává téve, ezzel megbízott saját közegein kívül mezőgazdasági és iparügyi szakértők bevonásával még ennek az évnek elején külön szűkebb körű bizottságot alakított avégből, hogy a közlelmzés körére nézve megállapítsa a világgazdasági viszonyoknak visszahatását a mi árainkra, összegyűjtse a jelentékenyek külföldi piacok áradatait, kutassa azokat az indokokat, amelyek közrehatnak az élelmicik árának emelkedésére.

Közelebbi feladatát képezi a kormánynak, hogy a tanulmányok és adatok alapján adminisztratív uton s amennyiben jogkörét meghaladná, a törvényhozás felhatalmazásának kikérése után megtegye mindazokat az intézkedéseket, amelyek a kivitel és a belforgalom irányítása, a termelési viszonyok elősegítése és irányítása, a helyi és piaci viszonyoknak rendezése, a közvetítő kereskedelem szabályozása, a helypénzek és általában a közszolgáltatások mérve és lerovási módja tekintetében, nemkülömben egyéb tekintetekben szükségese-

sek arra nézve, hogy az élelmicik áraira csökkentőleg hassanak.

Miután e cél elérésére nemcsak egyes általános és rendszeres intézkedéseket kell tennünk, hanem az okszerűeknek mutatkozó intézkedések egész sorozatát ki kell merítenünk, arra hívom fel Tekintetességedet, hogy jelölje meg mindazokat az intézkedéseket, amelyek a törvényhatóság jogkörén túl a kormány vagy a törvényhozás részéről lennének teendők avégből, hogy közlelmzési viszonyainkban a könnyebb és olcsóbb megélhetés biztosítását s különösen, hogy az elsődrendű szükségletek, főleg pedig a kevésbé vagyonos néposztályok szükségleteit képező élelmicik ára normális keretekbe szorítsassék.

A közönséges hus, a baromfi, a tojás, a liszt, a főzelékek, a zöldségek, a burgonya, a zsir és szalonna, a tej és vaj s az ugy háztartási, valamint ipari szempontokból kiváló fontossággal bíró tüzelőanyagok áraira éhajtának különös súlyt fektetni. Minthogy azonban nemcsak élelmzési, hanem általában megélhetési viszonyaink könnyítése képezi egyik kulcsát társadalmi és gazdasági fejlődésünknek, az esetben, ha a közlelmzés körén túl a kereseti viszonyok javítása s a lakások — főleg az egészséges munkáslakások — bérének olcsóbbá tételére is különleges intézkedéseket tartana szükségeseknek, felhívom Tekintetességedet, hogy javaslatait ezekre is terjessze ki.

Meg vagyok győződve, hogy Tekintetességed is át van hatva a kérdés fontosságától és sikeres megoldásának sürgős szükségességétől, felteszem azért, hogy lelkiismeretes alapos-sággal készíti elő és teszi meg javaslatait.

Miután a kormány ugy saját hatáskörébe vágó adminisztratív intézkedéseit, valamint a

törvényhozásnak teendő előterjesztéseit még a téli ülészak folyamán óhajtaná megtenni, javaslatainak előterjesztését november hó végeig elvárom.

APRÓ HIREK.

Személyi hírek. *Teleki Árvéd* gróf orsz. képviselőnk a gyulafehérvári esküdtbírósnak jövő héten kezdődő ülészakán esküdtként fog működni. — *Csarsch Dezső* törvényszéki elnök az egyik szegedi újságban bepanaszolt titeli és zsabylai járásbíró megvizsgálása végett előbb Titelre s onnan Zsabylára utazott. — *Schossberger Sándor* dr. kórházi igazgató-főorvos tanulmányuton Németországban tartózkodik. 4 hétig lesz távol Ujvidékről.

Himnuszunk az iskolában. A vallás- és közoktatási miniszter elrendelte, hogy a Himnusz *valamennyi* iskolában dallamával, szövegével kifüggesztve legyen.

Kitüntetett törzstiszt. A király *Junac György* ezredest, a péterváradai cs. és kir. 70 sz. gyalogezred parancsnokát, ezredparancsnoki minőségben szerzett érdemei elismerésül a 3 osztályú vaskorona renddel tüntette ki.

Kossuth múzeuma. Körülbelül 25 évvel ezelőtt *Kreith Béla* gróf megalapította a Kossuth-múzeumot és azóta folyton fáradozik annak gyarapításán Legujabban a törvényhatóságok és városok adományaival akarja fejleszteni a hazafias célt szolgáló múzeumot. E célból sajátkezűleg írott kérvényt küldött városunkhoz, melyben segílyt kér. A törvényhatósági bizottság fog dönteni a kérelem fölött.

Bíróságunk köréből. *Weliacha János* törvényszéki aljegyző, ki a palánkai járásbíró-ság kisegítése végett augusztus hó 1 től Palánkára volt kirendelve, visszaérkezett Ujvidékre.

Sose halunk meg!

Irta: Géczy István.

Szombat éjjel van. — Természetes tehát, hogy a füstös alacsony lebuja tömve van emberekkel. Kérges kezű munkások isszák el egy heti keresményüket, hogy aztán a következő héten legyen okuk átkozni a munkaadók kizsákmányolását. — Az egyik asztalnál, szemben az ajtóval különösen hangos a társaság. Az asztal tele van boros és pálinkás üvegekkel; olyik egészen üres — olyik pedig még meg sincs kezdve. — Egy elázott ember kidülledt szemekkel, borgőzös szájjal orditozva magyaráz a társainak. En mondom nektek, hogy legnagyobb nyűg a nyakunkon az asszony, meg a sok gyerek, ha asszony nem volna, vigan élhetnők a világunkat, az is huncut, aki az asszonyt kitanálta.

Mér vettél hát magad mellé asszonyt, ha ugy nem kívánod látni még a fajtáját se? Kérdezi a mellette ülő, akinek a szeméin még látszik, hogy némiképpen ura az eszének. — Mér? Hát azért, hogy legyen valaki, a ki mossa az ingemet, ha piszkos lessz, megfőzze az ebédemet, ha megéhezek. — Igyunk cimborák! — E percben kinyílt az utcaajtó és a küszöbön megjelent egy csapat fázó asszony. A szobából kitululó meleg pára megfagyva, mint millió gyémántesepp röpködött a levegőben, glóriát képezve az asszony feje fölött, aki mintául szolgálhatott volna a szenvedő madonna szobrához. — Lassu vontatott lépésekkel, mint aki nehezen bírja cipelni az élet terhét, közeledett az asztalhoz. Fázós, félős hangon szólt oda a lármas mulatóhoz, aki ép e pillanatban emelte magasra a teli borosüveget. János, elmúlt éjfél, gyere haza — várnak a gyerekek, fáznak is, éheznek is — várják az apjukat. —

Érigy haza, no János, kiált az egyik vad röhejjel. Érted jött az asszony, haza muszáj menni, — mert különben borsóra térdelsz.

Csak azért sem megyek, ordított János, nekem bizony nem parancsol egy asszony!

— Nem akarok én neked parancsolni, válaszolt szeliden az asszony. Csak éppen kérlek — igen szépen kérlek — gyere velem haza — félnek a gyerekek, ha nincs otthon az apjuk

Az már más — ha szépen kérnek, velem lehet beszélni. Szerbusz asszony, azt a kutya-fáját ennek a huncut világnak. Igyál no! — Huzz egy nagyot. — Azzal már az asszony szájához nyomta a borosüveg száját.

Nem kell, nem ihatnék, szabódott a szegény asszony. Iszol asszony, juszt is iszol, különben nem látsz holnap reggelig. — A szegény meggyőtrött lélek, undorodva ivott az ura borából, jól ismerte, tudta, hogy két napig nem látja, ha ellenkezik vele, pedig hát odahaza két kis ponyty ritt a kenyér után. — Ezt már szeretem, röhögött a részeg ember, ugy szép az asszony, ha engedelmes. Látjátok-e cimborák, így kell a fehérsépet dresszírozni.

Nagy nehezen felállt az asztaltól és tántorgó léptekkel követte az asszonyt, aki egy tekintetre sem méltatva az ura társait, kilépett az ajtón a fehér, hideghavas éjszakába.

Azután kézen fogta és vezette haza, abba a nyomoruságos kis pinclakásba. De hát ez nem ment olyan könnyen, mint a szegény asszony gondolta. Az ura minden pálinkamérés előtt nagy hajlandóságot mutatott a pihe-nésre, utoljára pedig a járda szélén nagy halmában összekapart hőtömegbe feküdt bele, égre-földre esküdözve, hogy ő most odahaza fekszik az ágyában, és szörnyen megharagudott az asszonyra, aki őt ebből a jó pelyhes ágyból kiráncigálta. Vége lett ennek a kálvária járásnak is, nagy nehezen hazaérttek, ahol két éhes gyermek összebuja, dideregve várta az anyját.

János, szólt könyörgő hangon az asszony, add ide a pénzedet, kenyeret kell venni a gyerekeknek, egy kis hust is akarok sütni.

Az ember bután bámolt az asszonyra. — Add ide no, ismétli az asszony, ha nálád marad, holnap estére egy krajcárunk se lesz. —

Nem kell ahhoz a holnap este, mivel hogy már most sincs egy megveszekedett fityingem sem, — azzal, mint aki egy jó viccet mondott, röhögött. Teremtő istenem, tört ki az asszonyból a kétségbeesés, — hova tetted ember, az egész heti bért. Elvitte a kártya meg a bor, dadogta a részeg és tántorgó léptekkel ment az ágyához, ahol végignyulva, hortyogó álomba esett.

Az asszony nem akart hinni a füleinek. Odament az urához, kikutatta minden zsebet, csak amikor egy krajcárt sem talált benne, akkor lett előtte bizonyossá a holnap kétségbeejtő nyomorusága.

Ránézett két ártatlan gyermekére, akik nagy bámoló szemekből kicsorduló könnyeken néztek az anyjukra, várva a jó puha kenyert, amivel éhségüket lecsillapítják és a meleg szobát, amely kicsiny testük dermedtségét felolvasztja. Az asszony pedig csak bámult maga elé szótlanul, tanácstalanul, agyában halványan kezdett derengeni egy minden szenvedést megváltó gondolat. Egyszerre tetet ültött a gondolat és az örültek mosolyával látott a munkához. Bedugta a kályha csövet, ajtó, ablak-hasadékot rongyokkal, és elővette azt a kevés szentet, amivel estebédjét akarta megfőzni, egy pléh edényre tette s meggyújtotta a szoba közepén. A két kis gyermek boldogan guggolt a tűz körül. Kicsiny kezüket föléje tartották, s mosolyogva tapsoltak, amint a hideg lassankint elszállott testükből, hogy helyet adjon a jótékony melegnek. — A szoba lassan-lassan kezdett megtelni folytó füsttel, az anya magához emelte két kicsiny magzatát, akik a jótékony meleg hatása alatt ölebe hajtott fejfel aludtak és várta a megváltó halált. — Az ember pedig megfordult az ágyon, egy nagyot rugott a lábával, bizonyára azt álmodta, hogy ott iszik a lebuja cimboráival, mert kurjantó hangon elkiáltotta magát: Tyuhaj! Sose halunk meg! Pedig akkor már a fél lábával a más világon volt. —

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatárut az „Arany almához”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Müdlingi cipőgyár” raktárával szemben), megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó elkek, u. m.: férfi- és női-fehérműk, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. a legnagyobb választékban kaphatók.

Istenitisztelet a vértanukért. A helybeli református egyházközség elnöksége ez uton is tudatja városunk közönségével, hogy f. évi október hó 6-án délelőtt 10 órakor az aradi vértanuk emlékére gyászisteniszteletet tart.

Pénzügyi kinevezés. A pénzügyi minisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Györgyösi György újvidéki pénzügyi biztost Nyitrai pénzügyi főbiztossá nevezte ki.

Önkéntesek vizsgálja. A péterváradai cs. és kir. 70. sz. gyalogezred egy éves önkénteseinek most fejeződött be a tiszti vizsgálja. A vizsgán résztvevő 16 önkéntes közül megbukott 7, kik közül 1 még egy évi szolgálatra is utasított.

Kettős házasság. Ilyen cím alatt dr. Bruck Géza újvidéki ügyvédjelölt tollából egy jogi tanulmány hagyta el a sajtót. Kapható minden újvidéki könyvkereskedőnél.

Postaszállítási reformok. Október 1-jétől a levelek díját meghatározó súlyegységet 15 grammról 20-ra emelték fel, a díj pedig, amely eddig 25 fillér volt 15 grammonként, ezentul csak az első 20 grammért lesz 25 fillér, minden további 20 grammért 15 fillér. Új lesz ezenkívül a válaszlapon intézménye. A levél feladója ugyanis előre bérmentesítheti a választ, ha levelebe válaszlapon tesz, 28 fillért lesz kapható. Leszállítják továbbá a pénztalványozás díjtételeit is a nemzetközi forgalomban. Eddig 100 koronán alul, minden 25 koronáért 25 fillér volt a díj, 100 koronán felül pedig minden 50 koronáért 25 fillér. Ezentul 100 koronán alul is 50 koronánként kell 25 fillért fizetni.

Megajándékozott iparos. Az állam több állami gépet adott át Tiefenbach Pál újvidéki műszövő használatára. Minthogy Tiefenbach a kérdéses gépek használatában nagy ügyességet és szorgalmat fejtett ki, ezen érdemeinek elismerésül a kormány odaajándékozta neki az eddig csak használatában volt összes állami gépeket. Ez az eset is bizonyítja, mennyire támogatja a mostani kormány az arra méltó kisiparosainkat.

Általános munkaszünet. Október hó 10. napján kezd meg ismét tárgyalásait Budapesten a képviselőház. Ebből az alkalomból a szervezett munkásság elhatározta, hogy az egész országban munkaszünetet tart s mindenütt tiltató körmenetekben követeli az általános, titkos választójog behozatalát. Ehhez képest az újvidéki szervezett munkások is kimondották, hogy október hó 10. napján nem dolgoznak, de erre a napra munkabért sem igényelnek.

Birtokhatárok megjelölése. Az országos kataszteri fölmérés munkálatainak során gyakran megessik, hogy az érdekelt közönség a birtokhatárok megjelölése tekintetében és különösen a parcellázások eseteiben elmulasztja az új birtokhatároknak határjelekkel való állandó megjelölését, amiből sok zavar s igen sok esetben pereskedés támad. A földművelési miniszter ennélfogva körrendeletben fölhívta most az összes községek előjáróságait és a városok tanácsait, hogy a birtokhatár megjelölésére alkotott szabályrendeletet tartsák be s ez év végéig tegyenek jelentést arról, vajjon a szabályrendeletben megkivánt határjelzések felállítottak-e?

Kedélyes eljárás. Csütörtökön délelőtt a tolvajlásairól már történelmi nevezetességévé lett Obrovacski Lázár újvidéki lakosnak ismét egy vásári szereplését tárgyalván a törvényszék. Ernst Ödön főtárgyalási elnök a főtárgyalás folyamán megállapította, hogy az ügyben eredetileg bűnjelül szolgáló kés az egyik községi előjáróságnál eltűnt s mikor a kést a törvényszék kereste a kérdéses községi előjáróságon, a bölcs falusi tanács úgy segített a bajon, hogy kért attól a valakitől, akitől az elvesztett kést ellopták, még egy kést s azt küldte be a törvényszékhez — bűnjelül.

Popovics Ignácról. Azon bűnvádi ügyben, mely az újvidéki törvényszéknél a Jandori István és az öngyilkossá lett Csipő Mi-

hály sérelmére elkövetett csalás miatt indult meg a hirhelt Popovics Ignác ellen, kedden hirdették ki a Cúria ítéletét, amely szerint Popovics Ignác, most már jogérvényesen, 1 évi és 6 hat havi börtönt kapott a mondott szélhámoskodásért. Popovics, aki különben ezuttal is vizsgálati fogoly, azonnal megkezdte ezt a blntetését.

Itt az ősz. Még letűznek pazarul a nap-sugarak, ontják a fényt dusan, de az erejük oda, nincs melege többé tűzüknek. — Az a bizonyos hideg verőfény ömlik el mindenütt és megérkeztek első hűvös szellői az ősznek. A fák levelei is fonnyadóban és nemsokára sárga lesz a világ. A hervadás évadja, az ősz ez — szomorú szépségével és szelid poézisével.

Kivándorolnak a cigányok. Amióta szigorubban bánnak a kóborló cigányokkal s uton-utfélen zaklatják őket a csendőrök, nincsen maradásuk. Tömegesen jelentkeznek külföldi utlevélért. Alig mulik hét, hogy egy-egy cigánykaraván ne sűrgetné az utlevélét. Ne gondolja azonban senki se, hogy így majd végképen megtisztul az ország e veszedelmes fajzattól. Ez a kivándorlás időleges. Mások is így volt s mindenütt így volt. Amikor elkezdik a cigányokat szorongatni, puszkatoszni valamely államban, fölszedik a sátorfájukat s odább állanak, ahol már elfelejtették őket. Tovább lopnak, rabolnak. S mikor már ott is megsokallják gazságaikat s nekik feszítik a rudat, akkor megint visszazálingoznak s itt lopnak, rabolnak. A kóborló cigányt humánus törvények alkalmazása mellett becsületes munkára, letelepedésre, tisztességes életmódra szorítani lehetetlenség. Most egy időre kivándorolnak, de majd megint lesz hozzájuk szerencsétlenségünk.

Letartóztatott kivándorló. Az újvidéki fogház uri közönsége ismét megszapordott. Az új vendég Handler Adolfné mozsori lakos, aki férjével az egyik újvidéki gabonakereskedőtől 7000 K-t vett gabonavásárlásra s azután azt saját céljaikra fordították. A megindult bűnvádi eljárás elől Handler Adolf még szeptember hó elején Amerikába szökött s most a felesége is követni akarta, azonban őt a már éppen indulni készülő hajón, Fiumében megcsípték s Ujvidékre kísérték, ahol most a fogházban várja tetteinek büntetését.

Ártézikút a haltéren. A haltéren építendő ártézikút furását a tanács Kócsy Sándor újvidéki lakosra bízta. A héten a kút helyét is kijelöli a tanács s azután nyomban hozzálatnak Kócsy emberei a kút furásához.

Megsanyargatott béres. Még négy évvel ezelőtt Katyánszky Ráda, Katyánszki Jása, Sarcsev Pája, Tulurov Szima, Jóth Lajos és Katyánszki István szenttamási lakosok Szenttamáson a szófogadatlán Juczakov Miladin nevű béresüket kötéllal egy fához kötötték s megverték. A törvényszék személyes szabadság megsértése miatt 8—14 napi fogházra ítélte őket. Ez ítéletet az összes felek felelebbezték.

Etitolonczott kuruzsló. A héten kuruzslással próbált szerencsét városunkban Milutinovics Jódor sabaczi csudadoktor, de a rendőrség megakadályozta egészségügyi működésében s 3 napi elzárás után hazatolonczolta.

Munkások gyűlése. Az újvidéki szervezett munkások, az október 10-diki országos munkaszünet dolgában hirdetett gyűlésüket vasárnap délután a törvényszék mellett lévő téren tartották meg. A napirendről 2 szónok körülbelül 2 órában beszélt s azután a gyűlés rendben szétoszlott.

Vasárnapi verekedés. Vasárnap este Juczakov János kőművesmester pár deczi karcos felöntése után összekülömbözött az utcán Wagner Antal kőművesmesterrel, s úgy fejbeverte, hogy az okozott sérülések gyógyulása több napig fog eltartani. Az ügy a bírósághoz kerül.

Kevés a pénz. A pénzhianyról beszélgettek a városházán a hivatalnokok. A bankokban nincs pénz, a váltókat nem számítolják

le, horribilis törlesztést követelnek, — panaszkodott mindegyik.

Hogy milyen nagy a pénzhiany, azt egyik városi hivatalnok anekdotája jellemezte:

— Elküldtem egy hordárt egy száz koronás váltóval. A hordár járt bankokban, járt, járt, egész addig — amíg a váltó is lejárt, de pénzt nem kapott.

Szüretelők figyelmébe. Mint minden évben, úgy az idén is Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a szüret alkalmából rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, figyelemztessék a bor termelőket arra, hogy a szüretnél minden tiltott manipulációtól tartózkodjanak. Ugyanakkor a miniszter a borhamisításra vonatkozó törvény szigorú végrehajtását követeli. E törvény értelmében a mustba, vagy borba, ugyszintén a már kész kieresztett törkölyborba vizet keverni bármilyen mennyiségben is feltétlenül tilos, továbbá tilos a természetes bornak törkölyborral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törkölybor készítésénél van megengedve. Aki a tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja az az 1893. XXIII. t.-c. értelmében 600 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik, aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort törkölyborral vagy gyümölcsborral összekeveri, mint mesterséges bor készítője két hónapig terjedhető elzárással és ezenfelül 600 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik és ezenkívül az illetőktől a tiltott módon készített vagy kevert bort még el is kobozzák.

Tolvaj hárfás cigányok. A hét egyik éjszakáján a Scheeberger és Müller nevű német cigány család, melyek hárfazenével járják be az országot, szállást kértek Jovanovics János újvidéki kocsmárosnál. A mitsemsejtő fogadós készséggel beengedte a cigányokat udvarába, ezek azonban reggelre az udvaron lévő gabonát feltörték s onnan 62 K értékű gabonát elloptak. Mikor ezért Jovanovics kérdőre vonta a cigányokat, közülök a férfiak megugrottak. Az asszony és gyermeknépséget a rendőrség vette partfogásába a hárfákkal együtt. A megugrott cigányokat körözik. A cigányok batyuja között az elloptott gabonát megtalálták.

Csók helyett botot kapott.

Megugrasztott szerelmes.

Az egyik városrészes lakossága érdekes histórián mulat két nap óta, amelynek hősei: egy vigéc, aki „fehérműben utazik” és egy szép fiatal menyecske, aki tulajár az eszén annak, aki őt be akarja csapni.

A vigéc baleket keresett, akit fel lehet ültetni és rendel egy csomó árut, nem gondolva meg, hogy azt még ki is kell fizetni. A vigéc betévedt a szép menyecskéhez és az hiába küldte, nem ment el.

— Hej pedig, szép asszony, magának még pénz nélkül is küldenék, ha adna egy forró csókot.

A szép menyecske dühbe gurult a szemtelenségen, mert megértette, hogy a vigéc mit akar, de azért nem mutatta, hogy haragszik.

— Igazán küldene?

A vigéc megörült, nem gondolta, hogy ilyen könnyű győzelme lesz.

— Hogyne, hogyne! Mikor jöhetek a csókért?

Most már suttogóra vált az asszony hangja.

— Este az uram kimegy a tanyára, a kapu nyitva lesz.

Boldogan rohant el a vigéc és nehezen várta az estét. Izgatottan járkált ide-oda. Szerette volna a napot leltetni az égről, hogy hamarabb besötétedjen. De végre anélkül is lement a jó öreg nap.

Óvatosan közeledett a házhoz, körülnézett, hogy nem jön-e valaki, csend volt mindenütt. A szép asszony ablakába oda vetette

a fényét egy gázlámpa s a menyecske ott volt az ablaknál. A vigéc megkopogtatta az ablakot.

— Jöhetnek? — kérde.

— Jöhet, jöhet, — felelt az asszony, de sötét van, majd elébe megyek a konyhába.

A vigéc belépett, a konyhaajtót könnyen megtalálta és nyugodtan nyitotta ki.

— Itt van-e, szép asszony?

— Itt! Itt! — felelt egy suttogó hang.

Megindult a hang felé és suttogni kezdett szerelmesen:

— Itt vagyok, szép asszony! Eljöttem a csókért.

— No hát nesze, ha eljöttél, — ordit egy erős férfi hang. — Nesze a csók, nesze, nesze

És minden szó után egy iszonyu ütés sujt le a vigécre. A következő percben pedig kinyílik az ajtó s a szép menyecske megjelenik egy lobogó gyertyával.

— Ejnye, ejnye elkéstem a világitással, no de jöjjön el holnap is, majd akkor világitok.

A vigéc azonban nem vágyódott már a furfangos, szép menyecske csókjára, de még kevésbé a férj ütéseire s azért menekült, ahogy tudott és bizonyára többet nem vetődik ki sehova baleket keresni.

A „Határőr“ üzenetei.

G. J. dr. Hm.-Vásárhely. A táviratot későn kaptuk. Különböző táviratozott cím nem volt találat.

V. S. E. Helyben. Szép beszédjét a gyűlés után másfél hétre már nem közölhetjük.

R. F. Helyben. Köszönet. Köszöljük.

Felelős szerkesztő: Medvetzky Imre dr.

HIRDETÉSEK.

24671. szám. Kig. 1907.

Árlejtési hirdetmény.

Ujvidék sz. kir. város tanácsa a vásártéren tervezett városi gőz és gyógyfürdő építésénél teljesítendő építőmunkákra az alább felsorolt feltételek mellett nyilvános árlejtést hirdet.

Asztalos, lakatos és üveges munkákra és bádogos munkákra.

1) Az árlejtésen résztvehetnek mindazon hazai szakértő iparosok, kiknek üzletük gyakorlására hatósági engedélyük van.

2) Ajánlat az összes munkákra, vagy az egyes munkacsoportokra tehető.

3) Csakis azon ajánlatok fognak figyelembevétni, melyek a rendelkezésre bocsátott nyomtatvány felhasználásával adatnak be.

4) Az ajánlatok 1 kor. bélyeggel ellátandók és lepecsételendők s legkésőbb

1907. évi október hó 15-én 12 óráig a városi iktatóhivatalban benyújtandók, később vagy távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5) Minden ajánlatot tevő tartozik megfelelő 5%-ot bántépénzzel készpénzben vagy értékpapirokban a városi pénztárnál letétbehelyezni s az erről szóló nyugtát, esetleg az óvadék elküldését igazoló postai feladóvevényt ajánlatához csatolni.

6) Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötve maradnak.

7) A városi tanács fentartja magának azt a jogot, hogy a munkák végrehajtásával, tekintet nélkül a vállalati összegre, azon vállalkozót bizza meg, ki a jó és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is legtöbb biztosítékot nyújtja.

8) Az ajánlati úrlapok és munkakivonatok 2 korona díj lefizetése mellett a városi mérnöki hivatalban és Francsek Imre tervező műépítész műszaki tanácsos irodájában (Budapest VIII. Rákóczi ut 11.) kaphatók, hol a tervek, szerződésminta, vállalati általános és részletes feltételek is betekinthezők és szóbeli felvilágosítás is nyerhető.

9) A beérkezett ajánlatok a fenthivatott határidő eltelté után az ugyanazon napon megtartandó nyilvános tanácsülésben a megjelent érdekeltek jelenlétében fognak felbontatni.

Ujvidék szab kir város tanácsa, 1907. évi szeptember hó 26-án.

Szalay Lajos s. k.
kir. tanácsos, polgármester

156.

Egy jó karban levő
Kerékpár
a steyeri fegyvergyár készítménye
30 forintért
eladó.

Czím a kiadóhivatalban. 159. 2

Kerések
jó házból való
kisasszonyt
5 éves kis leány mellé.
Bővebb felvilágosítás Fő-utoza
13. sz. a. I. emelet kapható. 135. 1-3.

Vendéglősök Naptára.

III. évf. Kiadja a „Fogadó“ szerkesztősége
BUDAPEST, VIII., Rákóczi ut 13.

A vendéglős-iparághoz tartozó: fogadás, vendéglős, kávé és kocsmárosoknak ez a fontos kézi-könyve, a szakbavágó közleményeken, naptári és szépirodalmi részen kívül tartalmazni fogja: a bor és italmérési törvényeknek, a községi (városi) és pénzügyi hatóságokhoz intézendő engedély-beadványoknak, valamint a p.-miniszterhez intézendő föllebezzések és kérvényeknek ösmertetését, továbbá a „jó magyar konyha“ ételeinek készítmény módját. A „Vendéglősök Naptára“ megjelenése és szétküldése december 25-én történik. Ára: 3 korona. Megrendelhető a „Fogadó“ kiadóhivatalában, Budapest, 140. VIII., Rákóczi ut 13.

Dr. Kovács
Kézipasztája
Félhold védjeggyel való, 3 nap alatt minden kezét gyöngéddé és fehérre varázsol. 1 korona 20 fillér. 122
Hozzávaló szappan 1 korona.
Főraktár: Gyógyszertár
Budapest, VI., Liszt-Fürdő ut 20.
Megjelent új kiadásu
Toilette-tűkök
Kiváratra ingyen és bérmentve.

TAKACS-féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer...
ná, ára 3 korona. — Nagy jóvedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFI-TINKTURA

használatát által éri el, ára 90 fillér. — Kik sümörbajban szenvednek, azok használják a

FOLYÉKONY ECETSZAPPANT,

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben K 1-20

Takács István „Mátyás Király“ gyógytár

GINKOTA. (Budapest mellett).

143

Eladó

angol telivér, egy éves

szuka-kutya

100 K-ért.

Bővebb felvilágosítást ad lapunk nyomdaja. 158 3

Kibérelünk

hosszabb időre

egy 3-4 szobából s a szükséges mellékhelyiségekből álló házat.

Cím a kiadóhivatalban. 157. 2

Értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt családnak és deákoknak becses tudomására hozni, hogy a f. hóban megnyitott

deák-tánciskolámban

közbejött akadályok miatt, a táncoktatás folytatását

október hónapra

kellett halasztanom, miért is arra kérem tisztelt látogatóimat, hogy becses pártfogásukkal akkor is kitüntetni sziveskedjenek.

A tánciskola újbóli megnyitásának napját tudatni fogom.

Tisztelettel:
Rosenberg Ármán,
okl. táncitanító.

136.

Oktatás vivásra.

Ugy kezdők, mint gyakorlók számára mindenféle modern vivőeszközökkel és vivási rendszer szerint húsz éves praktszis alapján ad

oktatást

egy vivó akadémiai oklevéllel bíró

vívómester,

aki katonai képzőintézeteknek is volt tanítója.

Akik a vivásban némileg már járatosak, azokat néhány lecke után

teljesen vivóképesé

oktatja, mindazonáltal a vivási szabályok figyelembevétele mellett.

Hölgyeket, idősebb urakat és a tanuló ifjúságot külön e célra kigondolt francia módszer szerint testedzésre tanítja

Bővebb felvilágosítások kaphatók a vívómesternél a Mayer-kávéházban.

155.